

~~3.278~~
14087

A 2268c

ABD=raamat.

Naheljas trükk.

Tallinnas, 1892.

Tönnisfoni

SIG. SOC. STUD.
HISTORICORUM.

ABD=raamat.

A b d e g h i k l m n o
p r s t u w ä ö ü

A B D E G H

I K L M N O

P R S T U W

Ä Ö Ü.

23838

Печатать дозволено цензурою.

Рига, 16-го Октября 1889 года.

№ 61.

Цензоръ, Протоіерей І. Линденбергъ.

Дозволено цензурою. — Дерптъ 21-го Января 1892 года.

Печатано въ Типографіи Г. Матизена въ Ревелѣ, Никольская
улица домъ № 23.

Lapse õpetajale juhatuses.

Tähtede ja lugemise õpetus algab kolmandama lehekülje pealt. Esimese lehekülje peal olewad weikesed ja suured tähed on raamatu nime lau-nistamisels pantud. Pääwas õpetatagu lapsela üks ainula tükk; kui ta ühe pääwaga mõnda tükki heaste selgels ei saa, siis wõib selle jauks teist pääwa weel abiks wõtta. Lapsela püitagu õppimist igapidi armsats teha; õpetajal seisla alati meeles: „Arm jõwab enam kui hirm.“ Ühe puhuga ei wõdi last lauemine õpetada, kui kimmne minutit; siis pätatagu wahet ja lastagu teda muud tööd teha ehl mängida; siis algagu jälle õppimine, siis wahaeag ja n. e. kuini selle pääwa tükk õige selge on. Mida noorem laps, seda lühem olgu õpetamise aeg. — Kõige kergem õpetamise wiis on healetamine, kus lapsela tähtede helid ehl healed nõnda läte õpetatakse, nagu nad sõnades helisewad. Kes seda wiisi tunneb, see õpetagu lugemise osafese ees otjas olewa kolme ehl nelja tähe healed esite heaste selgels, kinnitagu neid edasitagafl küsimistega ja lastu siis last helina järele sõnu kottu seadida; kus tarwis seal parandagu ja aidatu ise kõrwalt la. Tähtede helina tutwustamisels awaldaan siin mõned üffitud sõnad näitusels, milledes lugeja nende tähtede heli tähele pangu, mis teistest jämedamine on trükitud. Need sõnad on: „**konu, lamu, wuru, lehu, küll, kes, sai, piit, aed, wõib, lapp, ja, jah, lutt, aeg** — täis healeliste tähtede: a e i o u ä ö ü ü helid on ehl lugejale juba enne tuttawad, sest et nad oma nimedega ena-miste ühesugused on; üksnes „u i ü“ helid on üffitult ilmudes tumedamad kui paaris olles. Näitusels **tuu, tule, siin, sinu, süda, süüd, (süid)** j. n. e. — Kes healetamisega toime ei saa, see õpetagu sell wiisil, mis temal heaste tuttaw on. õppimise osades awaldatud sõnade arusaamine ning dieti rääkimine, ijaaranis 22-sest — 34-ma tütkini, olgu lapsela juhatajal igapidi selge, et ta last kõwa ja pehme, pika ja lühikeste sõnade wahel kindlat wahet lasel teha, siis on sellest õige lugemisele ja kirjutamisele jäedaw kasu.

W. Tõnisson.

1.

í u o a

i u o a

í o a u o í a

u o u uí a

ai o oi a au

uí ai au oi.

e n m

e n m

e u n a m o

ui nui ai e

ei o on an,

anna ae!

3.

r w l

r w l

r e w n l o

r w l u i ui

wui rui a wai ei

rein, wai on lai.

4.

S s t d

s s t d

r m s n t st S d

ui sui se fest ta

tai alt mul sul,

muld on must.

5.

b p h

b p h

t s d w h p b h p b ui
 tuid tuim ei leib hein ai
 pai waid wait, pai eit!

6.

f i g

f i g

h d f g j k al alg ja jah
 wai wai f af waf aeg aed
 us, fus on wai f?

7.

ä ö ö ü

ä ö ö ü

ä d ö ü j ö r ü t ö öis söi
 jöi wöi ö föis üir müir küir ä äi jäi
 jälg jält järg jarkt, mai söi wöid.

8.

aa uu ii ee oo

aa uu ii ee oo

aas maas uus kuus siis wiis ees mees
 fool sool tool kuul tuul kaal fiil wiil,
 suur mees on siin maas.

9.

ää õõ öö üü

äär, wäär, fäär, rõõm, fõõm, mõõf,
 jõõf, kõõf, lõõf, müür eht müir, nüüd
 eht nüid, jõüüd eht jõüid, püüüd eht püüd,
 must nõõp, uus äär.

10.

rr ll mm nn ss tt ff pp

wurr, mürr, firr, forr, toll, loll, küll,
 tamm, samm, konn õnn, lass, fass,
 rott, kott, lott, tiff, tõt-ta et-te!
 lüf-fa kin-ni! mää-ri waf-fa!

11.

ae ea eu ue oe

aeg, aed, waew, faew, laew, hea,
 pea, tead, head teud, tued eht toed,
 lued eht loed, moed, poeg, fass löi
 foe-ra, firp far-gas pulf juus.

12.

ōe ōu äe öe üe

ōed, ſōel, tōel, ōun, lōug, tōud, fāes,
wāes, päem, näeb, ſüed ^{ehf} ſōed, ütēl=tud,
kül=mad ſüed on mus=tad, ſōel on arw.

13.

a b d e g h i j k l m n
o p r s ſ t u w ä ö ü

alg, efs, haud, jooſ, foer, löim, nurm,
paks, raud, ſuust, köis, wöib, wärw,
küis, kuus, tööd, laps pu=hub pil=li.

14.

Ō Š Š U
o ö ö u
Ō Ō Ō U

Org on lai. Še=luš wae=wab. Š=de
nōe=lub. Šhf lii=gub. Šö=pif lau=lab.
U=ba öitſeb. Uš feer=leb. Uur tiſ=ſub.

15.

ü **W** **T** **P**
 ü w t p
U *W* *T* *P*

Üks ja kaks. Üür on kal-lis. We-si
 woo=lab. Wõi ju=lab. Taim kas=wab.
 Tu-li põ=leb. Tuul pu=hub. Pee=ter
 lau=lab. Tä=di kee=dab putru.

16.

R **B** **S**
 r b s
R *B* *S*

Ra-tas wee=reb. Rein lau=lab. Ruun
 hir=nub. Kasw til=gub. Bruu=no on poi=si
 ni=mi. Sant ker=jab. Sääsk kiu=nub.

17.

L **E** **I**
 l e i
L *E* *I*

Lind lau=lab. Vi=na kas=wab. Laps

õ=pib. E=ma teeb tööd. E=wa e=hib.
 In=gel wal=wab. Iln on tä=na wä=ga
 i=lus. I=gal lil=lel i=se lõhn.

18.

K

t

S

h

U

a

K H A

Koer jook=seb. Kajs^õ far=gab.
 Hiir hüp=pab. Ka=ru mü=rab.
 Arm ai=tab. Hunt on ti=ge.
 Wen=na ni=mi on An=ton. Ur=mas=ta
 õi=gust!

19.

Ä

ä

N

n

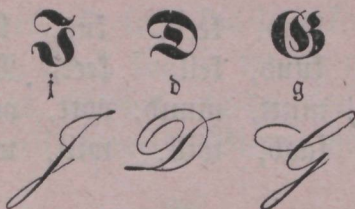
M

m

Ä N M

Äär on peh=me. Ämm lau=lab. Roo=
 rik sõi=dab. Nool len=dab. Me=si on
 ma=gus. Muht on wa=lus. Mart lõi=
 fab pund. Mu=ri u=ri=seb.

20.

Jaan. Jaak. Juu-li on rõe-mus.
 Donn on jõe ni-mi. Gloo-bus on
 maa fu-ju. Jü-ri lueb. Ju-ta nu-tab
 är-das-te.

21.

A B C G G H I K L
 M N O P R S T U W
 Ä Ö Ü.

Ants. Ge-wa. Hin-dref. Jaa-nus. Kai.
 Ke-ti. Peet. Tiit. Mir-ti. Wee-ra. Die.
 Kul-la Kein ae! Kott läks kot-ti.

22.

aed, ait, jälg, jälf, järg, järk, furg,
 furf, fmg, fmf, fuld, fult, laud, laut,
 laug, lauf, lind, lint, märg, märk, pang,
 pant, fild, filt, särg, särk, wöid, wöit.

23.

fes, fees, fepp, feeb, fus, fuus, fas,
 faas, fupp, fuub, fell, feel, Mall, maal,
 mull, muul, mutt, muud, pott, pood, rott,
 rood, sapp, saab, will, wiil, wett, weed.

24.

haff, haaf, jutt, juut, latt, laat, koff,
 kooß, luff, luuf, piss, piif, patt, paat,
 pits, piits, ropp, roop, sepp, seep, tatt,
 taat, tiff, tiif, utt, uut, west, weest,
 watt, waat.

25.

feed, fett, fund, fuut, loog, loof,
 laad, laat, liig, liif, raag, raaf,
 riid, riit, saad, saat, saag, saaf,
 siid, siit, sööd, sööt, toob, toop,
 tood, toot, wiid, wiit.

26.

hal=bi, hal=pi, jär=gu, jär=ku, ka=na, kan=na,
 ka=si, kas=si, kol=gu, kol=ku, koi=du, koi=tu,
 la=mas, lam=mas, pal=ga, pal=ka, ron=ga,
 ron=ka, wa=ras, war=ras, wär=gi, wär=ki,
 wäl=gu, wäl=ku.

27.

a=der, aa=der, ka=lu, kaa=lu, ke=da, kee=da,
 ki=da, kii=da, ko=li, koo=li, re=del, ree=del, ri=su,
 rii=su, sa=bas, saa=bas, sa=da, saa=da, mu=da,
 muu=da, wa=li, waa=li, Wi=ru, wii=ru.

28.

hoo=bi, hoo=pi, Jaa=gu, Jaa=ku, joo=gi,
 joo=ki, kii=da, kii=ta, koo=di, koo=ti, laa=da,
 laa=ta, mōe=da, mōe=ta, pii=bu, pii=pu, pii=gi,
 pii=ki, paa=di, paa=ti, rii=gi, rii=ki, waa=di,
 waa=ti, wää=di, wää=ti.

29.

la=gi, la=ki, laf=ki, ku=bu, ku=pu, kup=pu,
 ki=da, ki=ti, kit=ti, pu=gu, pa=ku, pak=ku, ra=da,
 ra=tas, rat=ta, ta=ba, ta=pa, tap=pa, tu=gi,
 tu=ki, tuf=ki, wa=ga, wa=ka, wak=ka.

30.

e=la=ma, kaa=lu=ma, tu=le=ma, kuu=la=ma,
 lu=ge=ma, liif=ka=ma, hul=gu=ma, hul=ku=ma,
 ja=ga=ma, jät=ka=ma, ko=gu=ma, kii=ku=ma,
 pu=ge=ma, pak=ku=ma, ra=ba=ma, rap=pi=ma,
 ju=ge=ma, jōk=ku=ma, so=ni=ma, soo=ni=ma,
 ti=ba=ma, tip=pi=ma, wa=di=ma, waa=ta=ma.

31.

a=la=mad, a=su=wad, hel=de=mad, e=la=wad,
 kuul=sa=mad, ku=lu=wad, la=ge=dad, la=ku=wad,
 mō=ru=dad, mōe=da=wad, no=be=dad, no=ki=wad,
 o=li=wad, hoo=li=wad, pa=lu=jad, pal=fa=wad,
 ro=ni=jad, roo=gi=wad, tu=ge=wad, tu=ku=wad,
 u=si=nad, luu=si=wad, wi=le=dad, wii=li=wad.

32.

li=gi=mal, lii=ku=wal, loo=ma=de, lon=ka=te,
 e=lu=le, kee=le=le, rai=sa=tud, tui=sa=tud, u=si=nus,
 o=le=wif, mi=ne=wif, ka=ru=ga, kaa=re=ga, pih=la=ka,
 kuu=la=ta, kul=la=ta, kü=li=da, kar=ju=da, kir=ju=ta!
 ku=lu=da, kuu=lu=ta!

33.

a=wi=ta=ma, hää=wi=ta=ma, ä=ra=ta=ma, är=ri=ta=ma,
 e=la=ta=ma, el=li=ta=ma, fo=lis=tak=se,
 foo=li=tak=se, pi=su=ke=selt, pii=sa=ke=selt, män=ni=kus=se,
 ma=ja=des=se, mä=ge=de=le, wää=ru=mi=sel.

34.

fl, pl, pr, tr, fr.

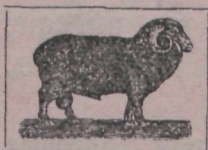
klaas, klaar, kllis=ter, kllii=ma, plekk, pliks, plaks,
 ploom, plaat, prees, pruun, proow, pruu=ki=ma,
 trepp, truu, trumm, trükk, troon, kraas, kruus,
 kritt, kroon, kraaw, kriips, krist=lik, kramp.
 Klaa=ri Truu=ta trii=gib kriip=su=li=sels trü=
 ki=tud klei=ti.

35. Kaks.

Kaks on hiirte kuningas. Temal on läikivad silmad, pikk saba, neli jalga, jalgade otsas käpad ja teravad küüned. Ta puhastab maja hiirtest ja murrab ka lindusid ja noori jäneseid maha, on väga maias ning tige aga puhas ja võib igale poole ronida. Kaks näeb öösel niisama kui päeval ja tahab inimese meelitamist.

36. Lammas.

Lammas on palju suurem kui kaks. Temal on ka neli jalga, aga tema jalgade otsas on sõrad ja karwade asemel willad. Lammas sööb talwel heinu aga suwel rohtu. Temast saawad inimesed liha, nahka ja willa. Willadest walmistatakse kõiksugust riidet, nahast tehakse kasukaid ja saani tekkisid.

37. Hobune.

Hobune on kõige suurem kodu elajas. Temal on kaela külles lakk, jalgade otsas kabjad, suur saba ja uhke käik. Ta on julge

ja wahwa, teda tarwitatakse wanfri- ja ratsa-
sõidu juures, käib ka adra ja äki ees, tallab
pahmast ja weab mitmesugused masinad käima.
Hobune läheb hea harimisega ja hoidmisega
ilusamaks ja oma waenlaste wastu wõitleb ta
tagumiste jalgadega.

38. Laps ja talleke.

Laps: Talleke, miks sa karjud nõnda
haledaste?

Talleke: Minu ema on ära kadunud.

Laps: Kas sa kardad, et sinule keegi hai-
get teeb, kui sa üksi oled?

Talleke: Kartusest ei tea ma midagit,
aga ma tahan oma armsa ema juures olla,
niisama nagu sinagi. —

Selle järele tuli wana lammas lähedalle
ja mägis oma tallekest. See hüppas rõemuga
tema juurde ja ei lastnud teda enesest enam
lahkuda.

39. Hobune ja warblane.

Warblane palus: „Armas hobune! Sull
on sõimes rohkeste toitu, luba sealt mõni
terake ka minule, sest minu kõht on üksna
tühi!“ Hobune wastas lahkest: „Wõta julgeste,
weike linnuke, siit saab meile mõlematele!“

Nad sõivad rõemjaste kõhud täis. Kui suwel kange palawaga palju kärpseid sigines, kes hobuse kallale tikkusiwad, siis püüdis warblane neid hulga kaupa kinni, et nad tema heategijale kahju ei saanud teha.

40. Siired ja konnad.

Siirede ja konnade wahel tõusis kord nii suur riid, et neid keegi enam lepitada ei jõudnud. Mõlemilt poolt walmistati sõda wastu ja koguti sõdijaid. Waewalt oliwad nad lagedalle jõudnud ja suure toredusega sõdimist alganud, kui juba kullid ning waresed juurde lendasiwad ja neid kõiki oma pugudesse sõiwad. — Nõnda juhtub riidlejatele alati.

41. Rebane ja wares.

Rebane tahtis wareselt, kes puu oksa peal oma saaki sõi, liha tükki kätte saada. Ta hakkas warest kiitma ja ütles: „Ah kui

ilus sa oled! Sinu noff on palju nägusam kui teistel lindudel ja sinu pea on lõpmata kena. Küll tahaksin ma hea meelega ka sinu ilust

laulu healt kuulda!" — Wares sai kiitusest uhkeks, uskus rebase walet ja hakkas waakuma. Waakudes libises liha tükk noka wahelt lahti ja kukkus rebase ette maha, kes seda ära söi. — Betise juttu ära usu ialgi! —

42. Hea kuningas.

Ühes Aasia maa jaus elas furd wäga hea kuningas, kes suure truudusega oma riiki walitses ja kellelegile ülekohut ei teinud. Aga siiski tiutasiwad teda tadedad inimesed ja püüdsiwad tema üle kõlbmata juttusid rääkida. Furd oli ta telkis ja kuulis, kudas soldatid wäljaspool telki teda laimasiwad. Aga kudas maksis ta seda kurja neile kätte? Ta astus telgist wälja ning ütles: „Sõbrad, kui teie mind tahate tiutada, siis minge minust natuke kaugemale!" —

43. Musta räästa tarkus.

Palawal põua ajal leidis jamune must räästas heina saadu äärest wee pudeli. Et ta lühikese nofaga sealt wett kätte ei saanud, sellepärast püüdis ta pudelit katki nokkida ehk ümber lükata, aga selleks oli temal jõud kassin. Wiimaks leidis ta ometi hea nõuu. Ta forjas weikese kawa ja wiskas neid pudelisse

Kuni wesi nii kõrgelle tõusis, et ta janu wõis kustutada.

Kes wäsimust ei karda, selle soow läheb täide.

44. Parastamise palk.

Sunt oli auku kukkunud, mida inimesed tema püüdmiseks oliwad walmistanud. Seda nägi rebane, hakkas hädasse langenud loomakest pilkama ja nimetas teda lolliks, et ta püüdjate kawalusest ei olnud aru saanud. Kui ta nõnda parastas ja ümber augu ääre senna ja tänna rõemu pärast hüppas, langes ta ise kogemata ka sisse.

Ära pilka seda, kes õnnetusse on langenud, sest sa ei tea, mis sinule enesele wõib juhtuda! —

45. Kaks sikku.

Sügawa jõe kitsa purde peal juhtusiwad kaks sikku teine teisele vastu tulema. „Tee lahti!“ hüüdis esimene. „Kudas sa nõnda tohid käratseda?“ küündas teine, „mina olin ju enne sind silla peal, sellepärast pööra tagasi ja lase mind enne üle minna!“ — „Kuhu sa mõistuse oled jätnud?“ karjus esimene, „mina olen sinust wanem ja piaksin tagasi pöörama!“

“Ei ialgi!” — Nõnda jonnisivad mõlemad ega tahtnud kumbgi järele anda, kuni nad sarwedega teine teist poksima hakkasivad. Kangest põrutamisest kukkusivad aga mõlemad üle silla ääre jõkke, kust nad waewalt weel eluga peafesivad. —

Nõnda juhtub jonnijatele ikka.

47. Jumal.

Jumal on kõige ülem kuningas ehk walitseja. Ta on taewa ja maa, päikese ja tähed, inimesed ja kõik loomad loonud. Ta walitseb ja hoiab kõiki, keda ta on loonud, isaliku armastusega. Sellepärast hüitakse Teda armuliseks taewa Isaks. Ta on igas kohtas ja näeb kõik, mis tehakse. Ta on helde ja armastab õigust, aga wihtab kangeste õelust ja ülekohtut. Kes teda armastawad ja õiguses elawad, neile teeb Ta palju head ja annab igawest õnnistust. —

48. Jeesus.

Jeesus on Jumala Poeg. Ta sündis lunastamise töö pärast ka inimeseks. Betlemma karjased olivad esimesed, kellele seda sündimist kuulutadi. Jeesus kaswas wagaduses, oli sõnakuulelik wanemate vastu ja armastas

inimesi. Müüd on ta jälle taewas Jsa juures ja walitseb Tema kõige looduse üle. Jeesus tahab, et kõik lapsed nii wagad ja sõnakuulelikud oleksivad, kui Tema oli, sellepärast ütleb Ta: „Kaske lapsukesed minu juurde tulla, et nad minuist õpiwad, õnnistust saawad ja taewariiki päriwad!“

49. Millal maksan?

Millal maksan memme waewa,
 Sea ema piima waewa,
 Rahel käel kandemise?
 Kaswatas kui kaunakesta,
 Wiis mind põlles põllu peale,
 Pani parmaste waele,
 Sületäide keskeella:
 Et ei tulnud tuuli peale,
 Ega weerend wihma peale!

50. Õpetuse sõnad.

1. Kuule oma wanemate sõna, sest nemad on sind sünnitanud ja ära põlga neid mitte kui nad wanaks on saanud! — 2. Kes suud ja keelt hoiab, see hoiab hinge ahastuse eest. — 3. Õsta tõtt ja tarkust, mõistust ja õpetust, aga ära kauta neid mitte! — 4. Wiin ajab

pillama, kange joomaaeg möllama, seilepäraft ei saa keegi targaks, kes nende sõber on. — 5. Wihtamine kihutab riidu, aga armastus katab üleastumise kinni. — 6. Parem pisut digusega, kui palju ülekohtuga. —

Supiteetja.

Lapsehoidja.

Luupihkija.

Kalkun.

Part.

Luit.

Sott.

Koerale.

Kutt.

Pisa.

Jeesuse palwe.

Meie Jsa, kes Sa oled taewas! Pühitsetud saagu Sinu nimi. Tulgu meile Sinu riik. Sinu tahtmine sündigu kui taewas, nõnda ka maa peal. Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew ja anna meile andeks meie wõlad, nõnda kui meie ka andeks anname oma wõlglastele. Ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära kurjast. Sest Sinu päralt on riik, wägi ja auu igatweste! Amen.

Homniku palwe.

Armas taewane Jsa! Meie täname Sind, et Sa meid sell õffel armulikult oled kaitsnud ja kõige kahju eest hoidnud. Pimedus on mööda läinud, walgus on jälle kätte jõudnud. Sinu ilus päikene paistab armaste kõikide peale, soojendab ja walgustab. Aita, et ka meie oma tegude poolest nii puhtad wõikside olla nagu päikene! Aita, et meie kõikidele wõikside head teha ja rõdemuks olla! Amen.

Palwe enne söömist.

Armas Jssand! Sina oled helde ja Sinu heldus toidab kõiki, kes elawad ning liigutwad. Dnnista rooga, mis meie praegu oma ihu ramuks wõtame! Amen.

Palve pärast jõumist.

Tänagem Issandat, sest Tema on hea ja Tema heldus kestab igaveste! Tema teud on suured; kõik loodus on täis Tema pärandusi. Temale toogem auu ja kiitust! Amen.

Shtu palve.

Oh kõigetägemam Issand! Meie täname Sind, et meid mööda läinud päeval kõige kahju eest oled hoidnud. Kõik loomad jäewad une hõlmasse puhkama, aga Sina, nende Looja, ei maga ega uinu, waid näed öösel niisama selgeste nagu päeval. Sellepärast palume Sind, hoi ja kaitse meid, et meile mingisugust häda ega õnnetust ei sünniks! Saada head inglid meie ümber walwajateks, et meie rahulikult wõiksim magada ja rõemuga uut päewa walgust näha saada! Amen.

Wõerad tähed.

C c (tse) räägitakse kui pehme „k“: Carl, Columbus, Cook; aga **c**, i, ä ees kui „tse“: Cilicia, Cedri-puu, Sicilia, Cäsarea.

Ch ch (tse=ha) räägitakse kui kõwa „h“, sõna alguses ka kui „k“: Koch, Chaldea, Chiwa, Kristus.

F f (ehw) räägitakse kui kõwa „w“: Friedrich, Geografia.

Z z (tset) räägitakse kui kõwa „ts“: Zoologia, Zion, Zeitung.

V v (fau) räägitakse muis keeltes kui „w“: Victor, Venus; aga Saksakeeles kui „f“: Vater, vermeiden.

Sch sch (es-tse-ha) heili ei ole wõimalik tähtede-
dega tähendada, seda piab õppijale juu sõnaga ette
räägitama. Schiller, Schlüsselburg.

Qu qu (ku) räägitakse kui „kw“: Quinte, Qua-
tember, Quartett.

X x (iks) räägitakse kui „ks“: Alexander, Sextus.

Y y (ipšilon) luetakse wahest kui „i“: Lady,
July, Juny, wahest kui „ü“: kynä, hynä; sõna al-
guses, täishealeliste ees, kui „j“: Dukatán, York.

Wadina teele tähed.

A a	B b	C c	Ch ch	D d	E e	F f	G g	
A a	B b	C c	Ch ch	D d	E e	F f	G g	
H h	I i	J j	K k	L l	M m	N n	O o	P p
H h	I i	J j	K k	L l	M m	N n	O o	P p
Q q	R r	S s	T t	U u	V v	W w	X x	Y y
Q q	R r	S s	T t	U u	V v	W w	X x	Y y
Z z	Ä ä	Ö ö	Ü ü					
Z z	Ä ä	Ö ö	Ü ü					

Anna leiba! Eewa mine tuppa! Tule sööma!
Raiu puid! Lõika katki! Kes läheb mõisa? Wil-
lem sõidab linna. Kes hakkab kirjutama? Mitu
meest sa nägid? Naine nutab. Saul naerab.
Friedrich lueb Zeitungi. Jaan õpib Geografiat.
Ilm on ilus. Hindrek laulab. Otu wilistab. Uks
kääksub. Lõukene lõõritab. Kari läheb wainule.
Kiwi on kõwa.

Arvu tähed eht numrid.

	*	* *	* *	* * *	* * *	* * * *
*	*	*	* *	* *	* * *	* * *
1	2	3	4	5	6	7
üks	kaks	kolm	neli	viis	kuus	seitse
	* * * *		* * * * *		* * * * *	
	* * * *		* * * *		* * * * *	
	8		9		10	
	kahetsa		üheksa		kümme	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Radina numrid.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX				
13	14	15	16	17	18	19	20				
XXI	XXX	XL	L	LX	LXX	LXXX	XC	C			
21	30	40	50	60	70	80	90	100			
CC	CCC	CD	D	DC	DCC	DCCC	CM	M			
200	300	400	500	600	700	800	900	1000			

Gesti kirjutuse tähed.

Aa Bb Dd Ee Gg

Hh Ii Jj Kk Ll

Mm Nn Oo Pp Rr

Ss Tt Uu Vv

Aä Oö Oö Uü

Aed. Eewa. Hunt. Ingel. Jaan.

Kai. Liina. Mall. Noor. Oig.

Pärt. Rein. Siim. Tamm. Uur.

Wiu. Äär on ilus. Oö on pime.

Uuri maja.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kirja märgid.

. **punkt**, ütelse ehk kõne kindel lõpe märk. —
 , **komma**, ütelse tarwitataw lühike finni pida-
 mise märk. — ; **semikoolon**, ehk pool-punkt, pikem
 finni pidamise märk. — : **koolon**, näituse märk. —
 — **mõtlemise märk**. — ! **õhkamise märk**, mida
 nende ütelse järele pannakse, mis õhkamist, käsk-
 mist ja hüidmist tähendawad. — ? **küsimise märk**.
 — „“ **jutumärgid**, wahete wõetawate tähtja sõnade
 ehk ütelse tähendajad. — = **ühenduse ehk lahu-**
tuse märk. — ' **lustutamise märk**. — :: **tor-**
dajad märgid, mis ütelse, mille järele nad seisa-
 wad, weel teist korda käsiwad lugeda ehk laulda. —
 () [] **klamrid**, sulgumise märgid, mille wahete
 seletaw sõna ehk ütelse pannakse. — * † **tähend-**
use märgid, mis selle sõna juurde pannakse, mil-
 lest wäljaspool juttu pikemalt tahetakse rääkida. —
 § **jau märk** ehk paragrahw. —

Wene trüki tähed.

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ж ж	З з
А а	В в	В в	Г г	Д д	Е е	Ж ж	З з
И и	І і	К к	Л л	М м	Н н	О о	П п
И и	І і	К к	Л л	М м	Н н	О о	П п
С с	Т т	У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш
С с	Т т	У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш
Щ щ	Ъ ъ	Ы ы	Ь ь	Ъ ъ	Э э	Ю ю	Я я
Щ щ	Ъ ъ	Ы ы	Ь ь	Ъ ъ	Э э	Ю ю	Я я

Ө ө V v Й й.

Ө ө V v Й й.

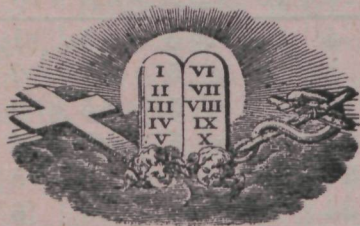
üts=ford=üfs.

1 ford 1 on 1	1 ford 2 on 2	1 ford 3 on 3
2 = 1 = 2	2 = 2 = 4	2 = 3 = 6
3 = 1 = 3	3 = 2 = 6	3 = 3 = 9
4 = 1 = 4	4 = 2 = 8	4 = 3 = 12
5 = 1 = 5	5 = 2 = 10	5 = 3 = 15
6 = 1 = 6	6 = 2 = 12	6 = 3 = 18
7 = 1 = 7	7 = 2 = 14	7 = 3 = 21
8 = 1 = 8	8 = 2 = 16	8 = 3 = 24
9 = 1 = 9	9 = 2 = 18	9 = 3 = 27
10 = 1 = 10	10 = 2 = 20	10 = 3 = 30
1 ford 4 on 4	1 ford 5 on 5	1 ford 6 on 6
2 = 4 = 8	2 = 5 = 10	2 = 6 = 12
3 = 4 = 12	3 = 5 = 15	3 = 6 = 18
4 = 4 = 16	4 = 5 = 20	4 = 6 = 24
5 = 4 = 20	5 = 5 = 25	5 = 6 = 30
6 = 4 = 24	6 = 5 = 30	6 = 6 = 36
7 = 4 = 28	7 = 5 = 35	7 = 6 = 42
8 = 4 = 32	8 = 5 = 40	8 = 6 = 48
9 = 4 = 36	9 = 5 = 45	9 = 6 = 54
10 = 4 = 40	10 = 5 = 50	10 = 6 = 60
1 ford 7 on 7	1 ford 8 on 8	1 ford 9 on 9
2 = 7 = 14	2 = 8 = 16	2 = 9 = 18
3 = 7 = 21	3 = 8 = 24	3 = 9 = 27
4 = 7 = 28	4 = 8 = 32	4 = 9 = 36
5 = 7 = 35	5 = 8 = 40	5 = 9 = 45
6 = 7 = 42	6 = 8 = 48	6 = 9 = 54
7 = 7 = 49	7 = 8 = 56	7 = 9 = 63
8 = 7 = 56	8 = 8 = 64	8 = 9 = 72
9 = 7 = 63	9 = 8 = 72	9 = 9 = 81
10 = 7 = 70	10 = 8 = 80	10 = 9 = 90

10 ford 10 on 100, 10 ford 100 on 1000.

Wene arwu sõnad.

1 одинъ, 2 два, 3 три, 4 четыре, 5 пять, 6 шесть, 7 семь, 8 восемь, 9 девять, 10 десять, 11 одиннадцать, 12 двѣнадцать, 13 тринадцать, 14 четырнадцать, 15 пятнадцать, 16 шестнадцать, 17 семнадцать, 18 восемнадцать, 19 девятнадцать, 20 двадцать, 30 тридцать, 40 сорокъ, 50 пятьдесятъ, 60 шестьдесятъ, 70 семьдесятъ, 89 восемьдесятъ, 90 девяносто, 100 сто.

Jumala kümme käsku.

Õimene käs: Mina olen Issand sinu Jumal:
Sull ei pia teisi jumalaid olema minu kõrvas.

Mis see on?

Meie piame Jumalat üle kõige asjade kartma,
armastama ja Tema peale lootma.

Teine käs: Sina ei pia Jumala oma Issanda
nime asjata suhu wõtma: sest Issand ei jäta seda
nuhtlemata, kes Tema nime kurjaste pruugib.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et
meie Tema nime juures ei nea, ei wannu, ei lausu,
ei waleta ega peta, waid et meie Teda kõige häda
fees appi hüiame, palume, kiidame ja täname.

Kolmas lüft: Sina piad pühapäewa pühitsema.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie jutlust ja Jumala sõna ei põlga; waid et meie seda pühaks piame, heal meelel kuuleme ja õpime.

Neljäs lüft: Sina piad oma isa ja ema auustama, et sinu käsi heaste käib ja sina kawa elad maa peal.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie oma wanemaid ja isandaid ei põlga ega wi-hasta; waid et meie neid auustame, teenime, nende sõna kuuleme ja neid armsaks ja kalliks piame.

Viies lüft: Sina ei pia tapma.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie ligimese ihule ühtegi kahju ega kurja ei tee; waid et meie teda aitame ja temale head teeme kõige häda sees.

Kuues lüft: Sina ei pia abielu ära rikkuma.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie kassinaste ja puhtaste elame, kõnede ja tegude sees ja et igauks piab oma abikaasa armastama ja auustama.

Seitsmes lüft: Sina ei pia warastama.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie ligimese raha ja wara ei wõta, ei kawala kauba ega petise tööga eneste poole ei kisu; waid et

meie tema wara ja peatoidust aitame kaswatada ja hoida.

Sahetjas läst: Sina ei pia ülekohut tunnistama ligimese wastu.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie ligimese peale kawalaste ei waleta, teda ei peta, keelt ei pekka ega kurje kõnesid tema peale ei tõsta; waid et meie tema eest kostame, kõik head temast kõneleme ja kõik asjad heaks kääname.

Ühetjas läst: Sina ei pia himustama ligimese koda.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie ligimese pärandust ega koda kawalussega ei püia ega õiguse nimel eneste poole ei kisu; waid et meie teda aitame, et tema seda enesele wõiks pidada.

Õimnes läst: Sina ei pia himustama ligimese naist, sulast, ümardajat, weisid ega muud mis tema päralt on.

Mis see on?

Meie piame Jumalat kartma ja armastama, et meie ligimese naist, peret ega weisid ära ei awatele ega wägisi ei wõta; waid et meie neid maenitseme et nemad paigale jäewad ja teewad mis nende kogu on.

Noor-tuu.

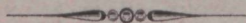
Õsimene weerand.

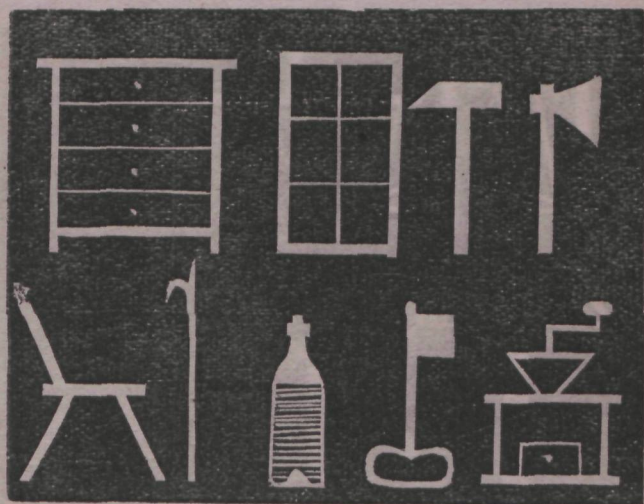
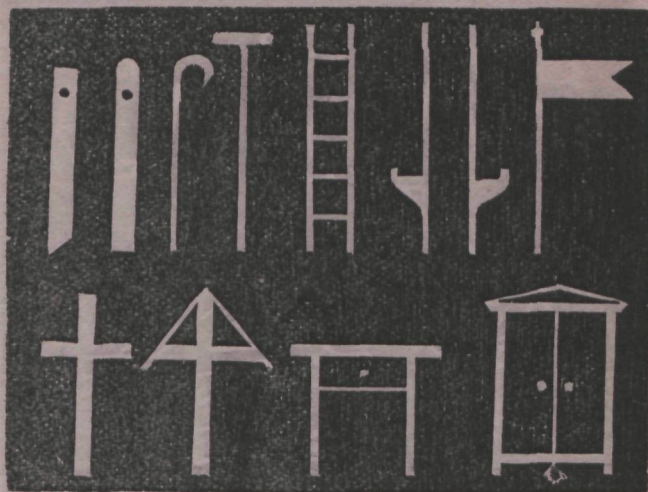

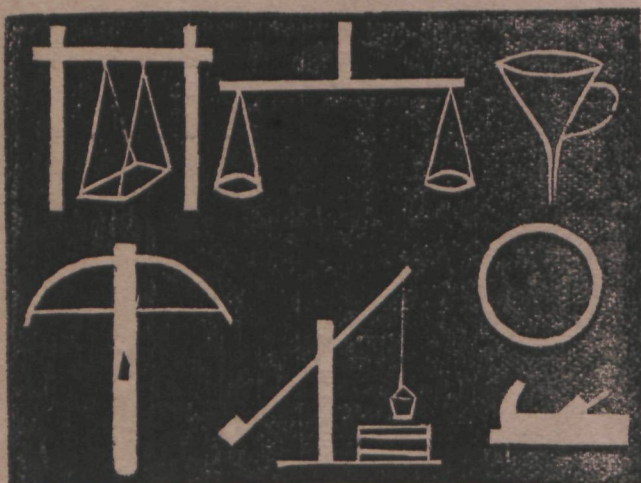
Läis-tuu.

Õimne weerand.

Hind 10 top.